
Eco-solarna vila pod Golovcem

Author(s): Ivan STANIČ

Source: *Urbani Izziv*, Vol. 12, No. 2, Prenova mesta — odprti prostor / Urban rehabilitation
– open spaces (junij 2001), pp. 105–108

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180380>

Accessed: 09-02-2026 17:15 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
<https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

degradirana in opuščena območja v središču mesta, neizkoriščenost sejemskega prostora, nepovezanost obeh mest;

- nepovezanost mesta z reko Muro in neizkoriščene zelene površine;
- odseljevanje ljudi in neprimerne programske vsebine v središču mesta, pomanjkanje identitete.

Neizkoriščeni potenciali v mestu in okolici:

- staro mestno jedro z grajskim poslopjem, obstoječa infrastruktura na opuščenih industrijskih območjih;
- reka Mura in Radgonsko-Kapelske gorice, ki določajo krajinsko identiteto mesta in pogojujeta njegovo vzdolžno zasnovo, relativno neonesnaženo okolje in bližina krajinskega parka Mura;
- že uveljavljeni sejmi in turistični potenciali;
- obmejna lega mesta.

Celovita rešitev obravnavanih problemov in potencialov zahteva mestno in krajinsko prenovu. Predlagani sistem razvojnih programskih osi v vzdolžni smeri in zelen obrečni pas s prečnimi povezavami omogočata Gornji Radgoni, da funkcionira kot celota ter se povezuje z Bad Radkersburgom. Reka Mura ni več ločilni, ampak povezovalni element med obema deloma mesta (dopolnjevanje programov in fizične povezave). Ponovno vzpostavljen kontinuiran zeleni pas, ki je značilen za krajinsko podobo obrežij reke Mure, je širše vpet v sistem tamkajšnjih kolesarskih poti in vinskih cest, zelene prečne poti skozi linearno oblikovano mesto pa povezujejo kraj z drugim značilnim krajinskim elementom: gričevjem (goricami).

Okrepljena vloga Gornje Radgone znotraj pomurske regije in povezava z Radkersburgom ponujata boljše razvojne možnosti tudi znotraj mesta. Vzpostaviti je treba nove

programske vsebine, ki naj dopolnjujejo že dejavne (sejemska dejavnost se dopolni s celoletnim športno-kulturnim programom in se navezuje na obrežja na obeh straneh reke, zdraviliška dejavnost v Radkerburgu se razširi s kulturno-izobraževalnim programom v starem mestnem jedru idr.).

Zgoščanje sedanjih grajenih struktur, ponovna uporaba opuščenih območij, revitalizacija starega mestnega jedra in izoblikovanje mestnega roba z novimi objekti ter javnim programom omogočijo prostorski razvoj mesta navznoter. Potrebna je vizualna sanacija sejmskih objektov, ki ostanejo na robu središča mesta predvsem zaradi celoletnega predlaganega programa, ki omogoča, da kraj živi vse leto. Prometne pritiske ob večjih sejmskih dogodkih je treba rešiti z večnamensko površino, ki je dostopna z nove obvoznice.

Tranzitna glavna ulica skozi središče Gornje Radgone se tako razbremenjuje z obvoznico in dobi značaj mestne oz. turistične ceste, neizkoriščen železniški tir pa naj se konča ob železniški postaji ter omogoči boljše fizično in vizualno povezavo med stanovanjskim območjem Trat in središčem mesta.

Gornja Radgona, sejmsko mesto z okrepljenim kulturno-izobraževalnim programom, z dopolnilnimi in novimi vsebinami ter povezano z Bad Radkersburgom, tako postane »živo mesto« s poudarjeno krajinsko identiteto – podobo mesta, ujetega med reko Muro in Radgonsko-Kapelske gorice.

Renata Resnik, univ. dipl. geogr., prof. soc., MOP, UPP;

Tatjana Kerčmar, univ. dipl. inž. arh., MOP, UPP;

Erna Flogie, univ. dipl. inž. geod., Geodetska uprava RS;

Maja Štefula, univ. dipl. inž. arh., LUZ, d. d.;

Leon Kobetič, univ. dipl. inž. grad., LOCUS, d. o. o.

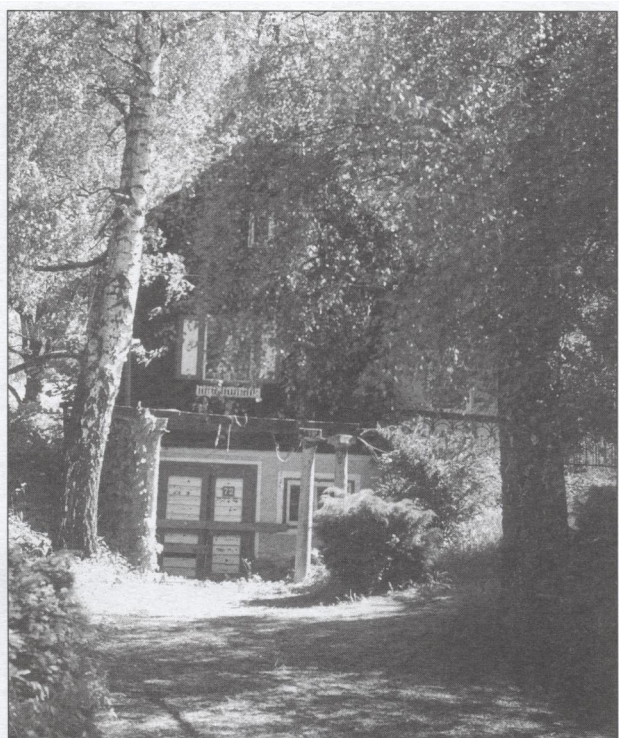
Ivan STANIČ

Eco-solarna vila pod Golovcem

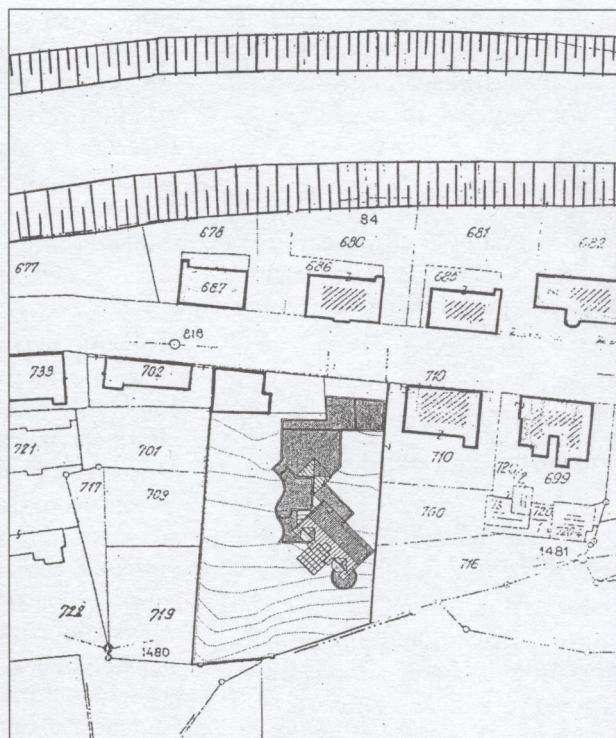
Pod Golovcem v Ljubljani je zrasla hiša, skrita očem. Zavestno. Postavljena je v sorazmerno anonimno območje predmestnega uličnega niza. Osrednji nagovor hiše ne gre ulici, temveč naravi v najširšem pomenu besede in obronkom Golovca ter gozdu. Prvi nagovor je umirjen in spoštljiv, novo prostorsko razmerje z ničimer ne podira dosedanjega; drugi je glasnejši, manj obvezen in prijateljski. Hiša je v zasnovi ekološka, do narave prijazna, obenem pa introvertirana, oddaljena od ulice in mesta, namenjena pretežno svojim uporabnikom kot mikrokozmos enega gospodinjstva v množici vseh ljubljanskih.

Bivalni del je zavestno umaknjen od uličnega prostora in le posredno vzpostavlja dialog z njim. S postavitvijo ustvarja tri prostore: predverje med hišo in ulico, samo hišo in komunikacijski prostor z naravo zadaj. V prvem so dostopi in nič drugega. To je prostor, ki upošteva dominantne urbanistične in arhitekturne nagovore. Prekrit je z zatravljenimi terasami, ki dajejo slutnjo prostora narave za hišo. Hiša je umaknjena in skoraj ni vidna s ceste ali z nasprotne brega Grubarjevega prekopu. Varuje (svoj) naravni svet zadaj. Povezava s tretjim, zadnjim prostorom je prek reinterpretiranega »ganka«, sončne galerije in steklenjaka. Zadaj v tretjem prostoru sta vrt – posoda za zelenje – in dostop do naravnega sveta Golovca.

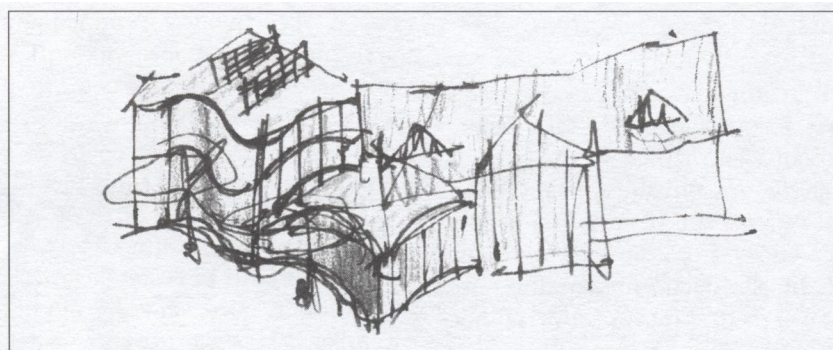
V skladu z izbranimi usmeritvami ekološke arhitekture želi biti hiša čim bolj avtonomna in tehnološko preprosta. Uporabljeni so pasivno sončno ogrevanje, zbiranje in upo-

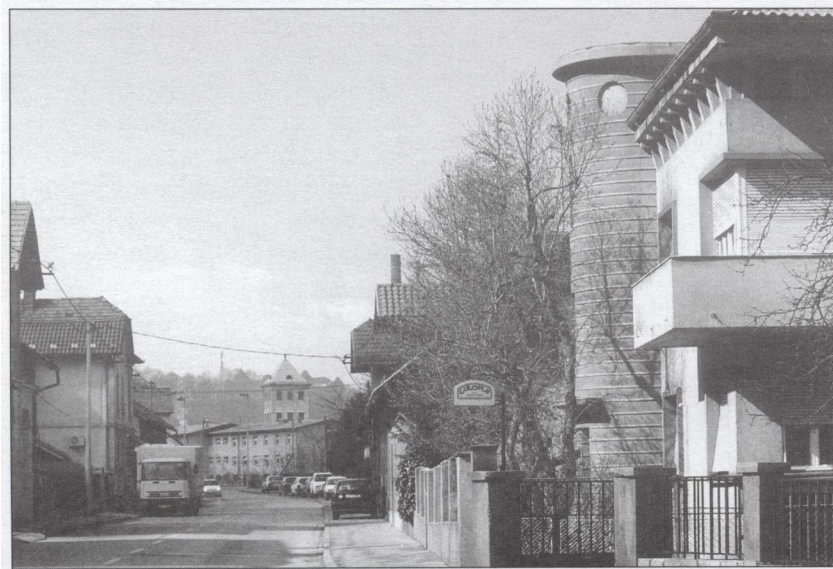
Slika 1: Nekoč je stala hiša v zelenju...

Slika 2: Izsek iz katastrskega načrta

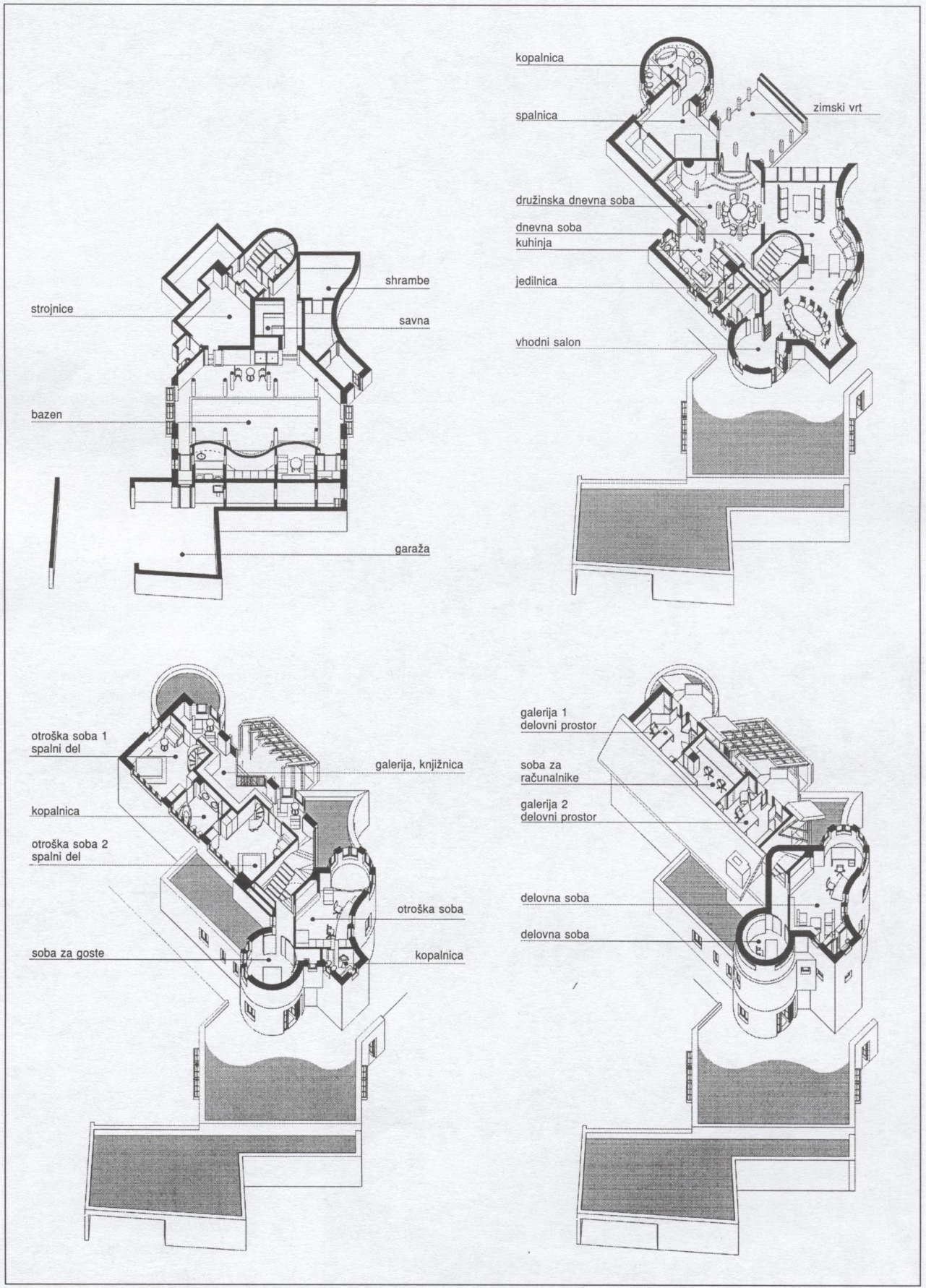
Slika 3: Avtorska skica predloga arhitekturnega oblikovanja

Slika 4: Ulični niz, v ozadju je viden stolp nekdanje klavnice

raba deževnice, alternativno ogrevanje s toplotno črpalko, ogrevanje z zaprtim kaminom, štedilnik na drva (!) in še kaj. Gradiva so naravna, stavba je dobro izolirana, stekla so visokokakovostna izolacijska, strehe zelene, del hiše je lesen. V tlorisu jo sestavljajo štirje kvadrati, povezani v dva pravokotnika, ki sta spojena pod kotom 45 stopinj. Bivalni prostori se odpirajo proti jugu, stranski pa proti ulici, tj. severu. Del hiše naj bi se s svojo valovito zasnovo približeval podobi naravnega sveta. Notranji in zunanji prostori se po vsem objektu vizualno prepletajo. Bivalni prostori naj bi dajali vtis domačnosti in topline.

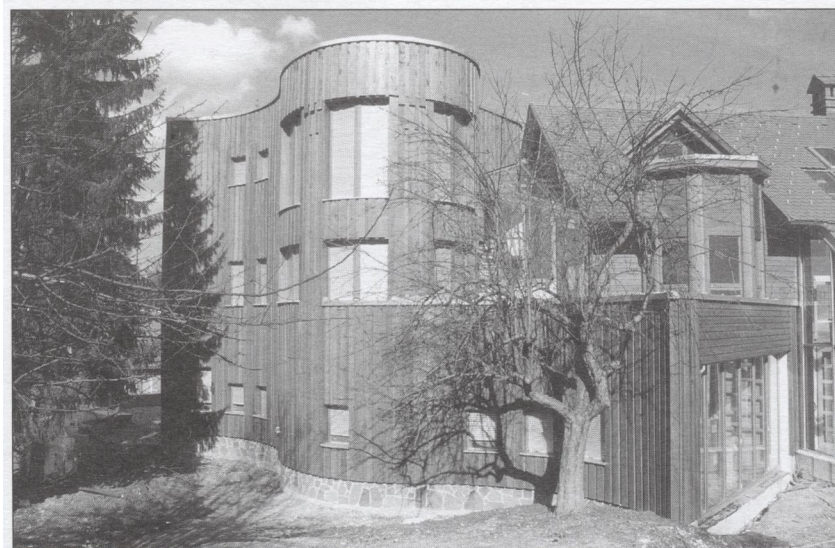
Postavitev hiše je za ekološko zasnovu manj ugodna. Stoji na legi, ki je v zimskih mesecih v senci, se pa odpira proti jugu in jugozahodu. Pomanjkljivosti lege nadomešča s preprostimi tehnološkimi rešitvami. Ogrevalni sistem je zasnovan na toplozračnem sistemu ogrevanja z aktivno ter pasivno izrabo sončne energije. Prezračevanje je prilagojeno tipu hiše. Objekt je povezan z mestnim energetskim omrežjem, ima pa tudi fotovoltaično elektrarno.

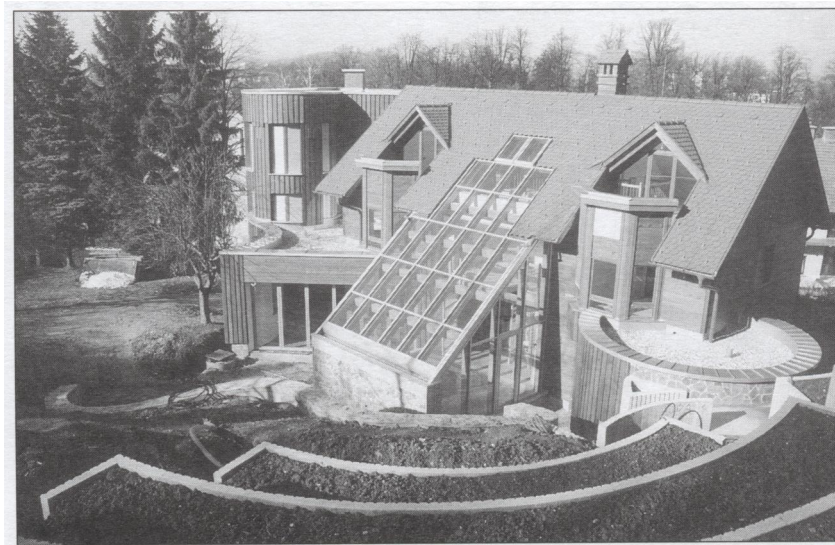
Slika 6: Aksonometrični prikaz razmestitve in organizacije prostorov

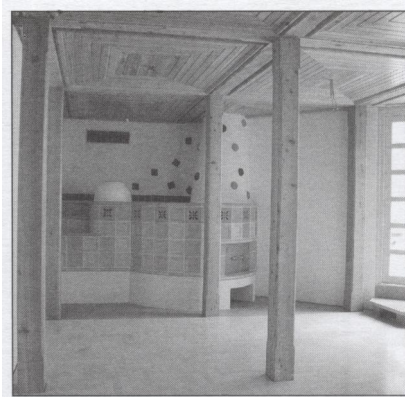
Slika 7: Pogled s ceste

Slika 8: Pogled z vrta

Slika 9: Terasasta ureditev vrta na pobočju Golovca

Slika 10: Dnevni prostori

no in sončne celice, nameščene na ravni strehi najvišjega dela hiše. Kapnica se zbira prek mehanskih in oglenih filtrov v zalogovnik, odpadna voda iz biološke čistilne naprave s čistilno močjo 90 % pa bo uporabna za zalivanje vrta.

Hiša Muller je tehnološki in ekološki otok v stavbnem tkivu mesta. Videti je kot dostojanstvena aristokratka, ki se je zavestno umaknila v samoto. V njej vsekakor ne živi kot puščavnica, obdala se je z vsemi pritiklinami udobnega življenja. Dostopna pa je le, če si sama želi.

Ivan Stanič, univ. dipl. inž. arh.,
Urbanistični inštitut RS, Ljubljana
E-pošta: ivan.stanic@urbinstitut.si

Pojasnilo

Avtorica arhitekture:

Dalija Tanšek, univ. dipl. inž. arb.

Sodelujoči:

Svetovalec za solarno zasnovo hiše:

Bojko Jerman, univ. dipl. inž. arb.

Svetovalec za gradbeno fiziko: Fedor

Škerlep, univ. dipl. inž. arb.

Svetovalec za akustiko: mag. Miha

Ramšak, univ. dipl. inž. fiz.

Konservatorske smernice: Darja
Pergovnik, univ. dipl. inž. kraj. arb.

Statika:

Gregor Gregorc, univ. dipl. inž. grad.

Elektroinstalacije:

Metod Loboda, univ. dipl. inž. el.

Strojne instalacije:

Jože Rudolf, str. teh.